

Referat despre opera Enigma Otiliei-a treia parte

Personajele, desi sunt construite pentru a ilustra un tip, se disting si prin dimensiunea lor interioara, prin ambiguitatea structurii lor intime. Astfel, Otilia si Pascalopol sunt nat-uri enigmatice, iar Felix are o complicatie interioara evidenta. In sfera modernului intra si unele modalitati de caracterizare a personajelor. Acestea din urma se definesc - ca in romanul modern - si prin reflectarea lor in constiinta celorlalti eroi. Otilia este pentru Costache Giurgiuveanu "Fe-fetita" cuminte si candida, pentru Felix ea este o fata exuberanta si capricioasa; Pascalopol distinge la ea o feminitate pre-coce, in timp ce Aglae o considera o usuratica.

O alta trasatura care apropie Enigma Otiliei de romanul modern este caracterul dramatic, scenic al unor secvente. Ilustrativa, in acest sens, este scena supravegherii lui Mos Costache, dupa cel de-al doilea infarct al batranului.

Romanul isi demonstreaza valoarea nu doar prin echilibrul constructiei si rafinamentul discursului narativ, ci si prin crearea unor tipologii memorabile. Sa precizam, mai intai, ca, asa cum arata N. Manolescu, personajele lui Calinescu apartin in marea lor majoritate unei categorii "care nu are o conceptie morala a vietii", deci eroii sunt "incapabili de motivatie a actelor proprii". Nu sunt fiinte morale, ci numai "automatice", apartinand "categoriei instinctivilor, ordonati aproape schematic de autor si ilustrand un tip".

Mos Costache Giurgiuveanu este tipul avarului, descinzand din galeria zgarcitilor, atat de bogat ilustrata in literatura universală: Harpagon, Gobsek, Shylock, Grandet, Goriot. El se apropie si de Hagi-Tudose din literatura noastra, dar numai in masura in care actiunile personajului sunt subordonate maniei de a tezauriza averea. Aceasta manie, zgarcenia, care capata dimensiunile grotescului, este sensibil estompata de sentimentul patern pe care-l are fata de Otilia. Preocuparea de a nu fi furat si gandul de a-si spori si plasa banii in afaceri profitabile devine o obsesie terorizanta, care ii limiteaza libertatea. De aceea comportarea lui devine bizara, iar preocuparile, meschine. Costache Giurgiuveanu este omul simtului practic si al speculatiilor banesti, trasaturi amplificate de autor pana la caricatura.

Pe de alta parte perspectiva de a fi furat il ingrozeste. Fiecare persoana cu care vine in contact ii apare ca un prezumtiv hot.